Pacino Al (1940) :)

Americký herec, vlastným menom Alfred Pacino. Po stáži v newyorskom Actors' Studio vystupoval na rôznych divadelných scénach, kde získal niekoľko cien a uznaní. Vo filme debutoval malou úlohou v roku 1969, v nasledujúcich rokoch sa zaradil k najvýznamnejším americkým hercom, stvárňujúcim najmä typ antihrdinu. Bol viackrát nominovaný na Oscara, vynikajúco stvárnil mladého Michaela Corleona v prepise Puzovho bestselleru *The Godfather* (*Krsný otec*, 1972). Cenu za herecký výkon získal na MFF v San Sebastiane vo filme Sidneyoho Lumeta *Dog Day Afternoon* (*Psie popoludnie*, 1975) a na MFF v Karlových Varoch vo filme Normana Jewisona *... and Justice for All* (*... a spravodlivosť pre všetkých*, 1979).

Narodil sa a vyrastal v newyorskej štvrti Bronx. Je synom Salvatora a Rose Pacino. Má sicílsky pôvod, jeho starí rodičia emigrovali do USA zo sicílskeho mesta Corleone. Jeho rodičia sa rozviedli, keď mal dva roky. Po rozvode žil ako jedináčik s matkou u jej rodičov. S matkou často chodil na večerné predstavenia do kina. Matka a starí rodičia tvorili jeho prvé publikum, keď im predvádzal postavy, ktoré videl v divadle, či v kine. Navštevoval strednú školu umeleckého zamerania Manhattan High School of the Performing Arts. Po jej absolvovaní bol nútený zarábať si na živobytie, preto robil dva roky poslíčka v redakcii časopisu Commentary. Po návrate z vojenskej služby pracoval ako uvádzač v kine a v divadle, ako sťahovák, domovník a poštový zamestnanec. Jeho cieľom sa však stalo herectvo a tak začal navštevovať nočné herecké kurzy. Tie ale neboli na takej úrovni, aby mu umožnili prienik do prestížnejších divadelných spolkov, začal teda šetriť peniaze na kvalitnejšie herecké kurzy. Nakoniec sa mu podarilo dostať do Herbert Berghot Studium a v roku 1966 sa vďaka svojej trpezlivosti dostal do prestížneho Actor´s Studium[1]. Divadelnú kariéru zahájil v roku 1963 na mimobroadwayských scénach a to veľmi úspešne. Okrem iného si zahral aj v Shakespearovej dráme *Richard III* (ktorá bola neskôr realizovaná aj vo filmovej podobe – opäť s Pacinom v jednej z hlavných úloh). Kritika bola Pacinom nadšená a ovenčila ho viacerými významnými divadelnými cenami. V roku 1969 debutoval na Broadwayi. Al Pacino dosiahol to, po čom túžil, a zatúžil po niečom novom – hrať vo filme.

Jeho filmovým debutom bol film *Ja, Natália* (1969), ale až vo filme *Panika v Needle Parku* (1971), kde hral mladistvého narkomana a priekupníka drog Bobbyho, sa preukázal jeho talent. Zásluhou toho sa dostal do pozornosti režiséra Francisa Ford Coppolu, ktorý ho obsadil do úlohy Michaela Corleoneho, najmladšieho syna ctihodného a obávaného Dona Corleoneho v mafiánskej rodinnej ságe *Krstný otec* (1972) natočenej podľa románu Maria Puza. Film sa zapísal do zlatého fondu svetovej kinematografie a dominuje takmer vo všetkých Top 10 rebríčkoch najlepších filmov v histórii. Táto úloha mu priniesla raketový štart v ceste za slávou a zároveň aj prvú nomináciu na Oscara. Mocenský vzostup filmového hrdinu, z ktorého sa stane ešte vplyvnejší a nemilosrdnejší vládca rodinného klanu, rozvíjajú ďalšie dve pokračovania *Krstný otec II.* (1974 - nominácia na Oscara) a *Krstný otec III.* (1990). Po tomto raketovom nástupe nasledovali ďalšie úspešne stvárnené úlohy, ktorými si Pacino počas 70-tych rokov 20. storočia získal rešpekt kritikov a obdiv divákov na celom svete: nervovo labilný tulák Lion, o ktorého dobrodružnej ceste naprieč Amerikou po boku rovnako stroskotaného priateľa hovorí psychologická dráma *Strašiak* (1973), nekonvenčný newyorský policajt Frank Serpico, odhaľujúci korupčné priestupky svojich kolegov v kriminálnej dráme *Serpico* (1973) – za túto úlohu získal cenu Donatellov Dávid v roku 1974 a ďalšiu nomináciu na Oscara v roku 1973. Ďalej účinkoval Pacino vo filme ako bisexuálny zlodej Sonny, ktorému sa vymkne z rúk plán prepadnutia brooklynskej banky v kriminálnej dráme *Psie*

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

popoludnie (štvrtá nominácia na Oscara v roku 1975 a cena na MFF v San Sebastiane v tom istom roku), baltimorský advokát Arthur Kirkland, tvrdohlavo obhajujúci spravodlivosť a svoju česť v spoločensko-kritickej dráme zo zákulisia americkej justície *... a spravodlivosť pre všetkých* (1979, piata nominácia na Oscara), gangster Big Boy Caprice vo fimovom stvárnení comicsových seriálov o neohrozenom detektívovi *Dick Tracy* (1990, šiesta nominácia na Oscara).

Po šiestich oscarových nomináciách sa konečne tohto ocenenia dočkal v roku 1993 za stvárnenie prchkého slepého dôstojníka vo výslužbe, Franka Sladea, ktorý svojho mladého spoločníka, chudobného študenta prestížnej školy, priúča čarom života vo filme *Vôňa ženy* (1992). Do tejto úlohy, ktorá sa automaticky spája s jeho romantickým predvedením tanga, ho obsadil režisér Martin Brest. Al Pacino sa zároveň stal prvým hercom v histórii, ktorý bol nominovaný na Oscara v tom istom roku v oboch hereckých kategóriách, okrem spomínanej úlohy vo filme *Vôňa ženy* to bola aj nominácia na Oscara za vedľajšiu úlohu za stvárnenie zdatného realitného agenta Ricky Roma, jedného zo zamestnancov firmy, ktorí sú donútení cynickým vedením k neľútostnej súťaži v psychologickej dráme *Glengarry Glen Ross* (1992, v češtine *Konkurenti*). Od tej doby nezískal ďalšiu nomináciu, ale namiesto toho získal dvakrát Zlatý Glóbus, prvýkrát za celoživotné dielo a druhýkrát za jeho úlohu v HBO minisérii Angels in America.

Kariéru Al Pacina však nevenčili iba samé úspechy. V prvej polovici 80-tych rokov ho zasiahla ťažká kríza. Jeho výkony vo filmoch *Na love* (1980) a *Autor! Autor!* (1982) boli veľmi kritizované. Film *Zjazvená tvár* (1983) síce znovu ukázal jeho kvality a priniesol mu nomináciu na Zlatý Glóbus za stvárnenie kubánskeho drogového baróna, avšak ďalší film *Revolúcia* (1985) bol pravdepodobne jeho najhorším filmom vôbec. Al Pacino, sklamaný z neúspechov sa stiahol do ústrania a ďalšie štyri roky sa na plátne neobjavil a venoval sa iba divadlu.

Až film *More lásky* (1989) bol jeho víťazným návratom, ktorým sa mu podarilo prelomiť umeleckú krízu. V neskoršom období sa môže pýšiť vynikajúco stvárnenými úlohami napríklad vo filmoch *Carlitova cesta* (1993), *Horlivosť/Neľútostný súboj* (1995), *Donnie Brasco/Krycie meno Donnie Brasco* (1997) a *Diablov advokát* (1997). Z filmov, v ktorých vytvoril zaujímavé charaktery, určite patrí aj *Dymová clona/Muž, ktorý vedel priveľa* (1999). Film získal sedem nominácií na Oscara za rok 1999. V postave reportéra Lowella Bergnana sa pustil do boja s veľkým tabakovým koncernom, ktorý prehlásil, že fajčenie neohrozuje zdravie. Takisto je to *Insomnia* (2002). Pacino sa tu vynikajúco vžil do zdrvenej psychiky policajného veterána Willa Dermera. Smoliarskeho producenta, scenáristu a režiséra, ktorý v čase svojej najväčšej núdze vytvorí trhák, si zahral vo filme *Simone* (2002).

Menej známe je pôsobenie Al Pacina v oblastiach akými sú réžia, produkcia a scenáristika. V roku 1985 natočil vo svojej vlastnej produkcii prepis hry Heathcata Williamsa *The Local Stigmatic* (v češtine Místní stigmatik), v ktorom stvárnil tiež hlavnú úlohu, tak ako deväť rokov predtým v pôvodnej divadelnej inscenácii tejto hry v Bostone. Film však nebol uvedený v oficiálnej distribúcii a bol premietaný iba vybranému publiku na rôznych filmových festivaloch alebo Al Pacinových univerzitných prednáškach. Po takmer štvorročnom úsilí dokončil v roku 1996 svoj umelecký dokumentárny film *Al Pacino- Richard III.* (1993), v ktorom kombinuje film a anketu s vlastnými úvahami o súčasnom prístupe k shakespearovským drámam s uvedením kľúčových scén z Richarda III. Tento, aj ďalší jeho film *Čínska káva* (2000) sú filmovou kritikou vysoko oceňované.

Al Pacino nikdy nebol ženatý, iba určitý čas žil s niektorými kolegyňami (Marthe Kellerová, Jill Clayburghová, Tuesday Weldová, Kathleen Quinlanová a Diane Keatonová). Má tri deti. Julie Marie je jeho dcéra s učiteľkou herectva Jan Tarrant. Okrem nej má dvojičky Antona a Oliviu s dlhoročnou priateľkou Beverly D´Angelo. Al Pacino bol za celoživotné dielo vyznamenaný Zvláštnym Zlatým levom na MFF v Benátkach 1994 a MFF San Sebastiane 1996. Podľa ankety britskej televíznej stanice Channel 4, ktorej sa v roku 2003 zúčastnilo 25 tisíc divákov, je Al Pacino najlepším hercom všetkých čias, nasledovaný Robertom De Nirom, Tomom Hanksom a Kevinom Spacey.

[1] Tam sa dokonca neskôr, v rokoch 1982-84, stal umeleckým riaditeľom.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania